

Faktaark om HPV vaccination til forebyggelse af livmoderhalskræft

Et faktaark til personale i sundhedssektoren til brug ved vejledning af unge og forældre.

Hvad ved vi om HPV?

- Human Papillomavirus (HPV) forårsager livmoderhalskræft og celleforandringer samt kræft i ydre kønsdele, penis, analkanal, tungerod og mandler.
- HPV-infektion rammer både mænd og kvinder.
- HPV smitter ved sex/intimt samvær.
- HPV-smitte er hyppig – specielt omkring tidspunktet for seksuel debut (16-25 år).
- Forekomsten af HPV-smitte uden HPV-vaccination er ca. 80% blandt danske kvinder.
- Der er mere end 100 HPV-typer, hvoraf 14 er kræftfremkaldende. Nogle giver vorter og kondylomer. Andre giver kræft i bl.a. livmoderhals, ydre kvindelige kønsorgan, analkanal og øverste del af svælget.
- HPV type 16/18 er årsag til ca. 70% af livmoderhalskræft- og 90% af analkræfttilfældene.

Hvad ved vi om livmoderhalskræft?

- Danmark har en meget høj forekomst af livmoderhalskræft.
- Omkring 400 nye tilfælde i DK/år.
- Ca. 30.000 danske kvinder undersøges årligt pga. mistanke om celleforandringer.
- Hvert år får 6500 kvinder foretaget keglesnit, svt. at hver 5. kvinde på et tidspunkt får foretaget denne operation, med risiko for komplikationer.

Hvordan virker HPV-vaccination?

- Vaccinerne er forebyggende og skal ideelt gives før seksuel debut.
- Cervarix og Gardasil beskytter mod hhv. infektion forårsaget af HPV16/18 og HPV 16/18 samt 6/11.
- Gardasil 9 beskytter mod 7 kræftfremkaldende HPV typer inkl. 16/18 samt HPV type 6 og 11.
- Vaccinerne beskytter 99% mod udvikling af forstadier til livmoderhalskræft pga. HPV16/18.
- Gardasil 9 beskytter 90% mod udvikling af livmoderhalskræft, mens Cervarix/Gardasil giver 70% beskyttelse.
- Opgørelser 7 år efter vaccinerne er givet tyder på en meget lang effekt.
- Vaccinerne indeholder ikke viralt DNA og kan derfor gives til alle – inkl. immunsupprimerede.
- Antallet af vacciner, der skal gives, afhænger af alder på den, der skal vaccineres.

- HPV-vaccinerne virker lige godt på drenge og piger.
- Såfremt en patient bliver gravid og/eller der er gået længere tid end anbefalet siden sidste vaccination, fortsættes vaccinationsprogrammet blot, når det kan genoptages.

Hvad med bivirkninger?

- Før ibrugtagning er Gardasil og Cervarix testet på >20.000 personer. Fraset alm. vaccinationsreaktioner fandtes 0,1% alvorlige bivirkninger i både vaccine- og placebogruppen.
- Observationsstudier baseret på millioner af vaccinerede personer har IKKE vist øget forekomst af autoimmune, neurologiske sygdomme eller POTS sammenlignet med ikke-vaccinerede.
- Aktuelle tal fra Lægemiddelstyrelsen rapporterer ultimo 2016, at der er registreret 1000 potentielt vaccinerelaterede alvorlige bivirkninger (af de 1,7 mill. doser HPV-vaccine, der er givet i DK).

Konklusion

- HPV vaccination anbefales af danske myndigheder, specialeselskaber og WHO.
- Kvinder, der vaccineres skal fortsat screenes for livmoderhalskræft, da de nuværende vacciner kun dækker 70-90%.

Har du ydelige spørgsmål om HPV-vaccinen?

... så er du velkomment til at kontakte følgende:

Jan Blaakær på jan.blaakaer@rsyd.dk

Lone Kjeld Petersen på lone.kjeld.petersen@skejby.rm.dk

Charlotte H. Søgaard, overlæge på chsoeg@rm.dk

Anne Hammer Lauridsen, kursusreservelæge på ahlauridsen@clin.au.dk

Katrine Fuglsang, overlæge på katrfugl@rm.dk

Maj 2017 udarbejdet af

- **Overlæge Vibeke Neergaard Sørensen**, Diagnostisk Center, Hospitalsenhed Midt
- **Overlæge Martin Faber Boxill**, Børn og Unge, Regionshospitalet i Viborg
- **Professor Jan Blaakær**, Gynækologisk afdeling, Odense Universitetshospital
- **Overlæge Lone Kjeld Petersen**, Gynækologisk afdeling, Regionshospitalet Randers
- **Praktiserende læge, Rikke Pilegaard Hansen**, Konsulent Cancer i Praksis, Region Midtjylland